

Aan : Ministerie van Economische Zaken en Klimaat
Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Van : Cumela Nederland, N. Willemsen
Datum : Nijkerk, 22 januari 2021
Kenmerk : B/100483
Betreft : **Reactie op Besluit stikstofreductie en natuurverbetering**

Geachte heer, mevrouw,

Bij dezen ontvangt u de reactie van Cumela op het voorliggende Besluit stikstofreductie en natuurverbetering.

Branchevereniging Cumela behartigt de belangen van ondernemers in agrarisch loonwerk, meststoffendistributie, grondverzet, cultuurtechniek & infra.

We maken graag gebruik van de mogelijkheid om via deze consultatieronde onze bevindingen met u te delen. Het besluit stikstofreductie en natuurverbetering heeft gevolgen voor veel activiteiten in de cumelasector. Het verduidelijkt (kadert) de mogelijkheden inzake de ontheffing voor de bouw- en sloopsector. Anderzijds leidt uiteenzetting van het programma tot een aantal vragen en risico's. Cumela heeft een aantal suggesties om het besluit op specifieke onderdelen aan te scherpen. Dit wordt hieronder verder toegelicht.

Verbreed de scope van bouw- en sloopwerken

De omschrijving van de scope bouw- en sloopwerken is te beperkt. Mobiele machines waarvan de N-emissie moet dalen worden ook ingezet bij aanleg en onderhoud van openbare ruimte, natuurterreinen, watergangen, waterkeringen (dijken/damwanden), enz. Om misverstanden te voorkomen en ook die activiteiten voor de partiële vrijstelling in aanmerking te laten komen dienen deze expliciet benoemd te worden. Derhalve doen we de volgende suggestie: 'constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal,' wijzigen in: 'constructie van enige omvang van hout, steen, metaal, grond of ander materiaal'. En daar waar gesproken wordt over 'bouwen of slopen van een bouwwerk en om het aanleggen, wijzigen of opruimen van een werk, met inbegrip van de daarmee samenhangende vervoersbewegingen' gelieve dit uit te breiden met: 'met inbegrip van de daarmee samenhangende grondwerkzaamheden'.

Stimuleringsmaatregelen onafhankelijk van vergunningplicht

De cumelasector werkt met mobiele werktuigen aan een enorme diversiteit van werkzaamheden welke niet eenvoudig te vangen zijn onder wel of niet omgevings- en/of natuurvergunningplichtig. Wij brengen dit onder uw aandacht ter voorkoming dat beoogde stimuleringsmaatregelen louter ingezet kunnen/mogen worden ten behoeve van emissiearme machines die worden ingezet bij activiteiten welke vergunningplichtig zijn.

Ter illustratie een beknopte opsomming van een aantal activiteiten in de cumelasector die soms afhankelijk van de definitie 'werk' of 'onderhoud' al of niet vergunningplichtig kunnen zijn.

plaatsen beschoeiing of damwand	baggeren sloten en watergangen
dijkversterking met een pakket klei	aanleggen natuurvriendelijke oevers
aanleggen golfterrein	afplaggen natuurterrein
graven van een kikkerpoel	meanderend maken van een rechte waterloop
nieuw sportveld maken	grondwerk t.b.v. nieuwe bestrating
grondwerk t.b.v. nieuwe snelweg	grondwerk t.b.v. ondergrondse infrastructuur
bouwrijp maken van een bouwkaavel	enz.

Daarom pleit Cumela ervoor de stimuleringsmaatregelen onafhankelijk van vergunningplicht beschikbaar te stellen.

Monitor en kwantificeer álle invloeden op de kwaliteit van de natuur

Het staat niet ter discussie dat de kwaliteit van natuurgebieden moet verbeteren. Om tot een gunstige staat van instandhouding te komen zijn hiervoor maatregelen nodig. Naast stikstof zijn andere invloeden die (soms grote) impact hebben op de kwaliteit van habitats enorm divers. Voorbeelden hiervan zijn o.a. verdroging, verzilting, verzoeting, geluid, licht, verzuring, vermesting, verstoring door exoten, enz. Wetenschappelijk onderbouwd ecologisch onderzoek moet uitwijzen of de beoogde maatregelen leiden tot de gewenste instandhoudingsdoelstellingen. Leidend hierin is dat de omgevingswaarde voor stikstof behaald moet worden. Kwetsbaarheid van soorten en leefgebieden bestaat echter uit een complexe samenhang van al deze invloeden. Ook steeds extremere (weers-)omstandigheden eisen hun tol (bijvoorbeeld veenbrand Deurnsche Peel). In voorliggend besluit wordt onzes inziens onvoldoende uiteengezet hoe bij de gestelde omgevingswaarde een afweging gemaakt is tussen de verschillende factoren die van invloed zijn op de goede staat van instandhouding. Daarom pleit Cumela voor het monitoren en kwantificeren van álle invloeden opdat natuurverbetering geborgd wordt. Zo voorkomen we dat er alleen aan de 'stikstof-knop' wordt gedraaid en vergroten we de kans op succesvolle natuurverbetering.

Met vriendelijke groet,

Nico Willemsen
Beleidsmedewerker